

KAMU GÖREVLİLERİ SENDİKALARI KANUNU TASARISI

Aydınlık Dergisi, 18 Ocak 1998

Yıldırım Koç

Bakanlar Kurulunca kabul edilen Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu Tasarısı 6 Ocak 1998 günü TBMM Başkanlığı'na iletildi. Bu tasarı, kamu emekçileri açısından yeni hak ve özgürlükler getirmemekte; aksine, bugün Türkiye tarafından onaylanmış uluslararası sözleşmelerden yararlanılarak fiilen uygulanan önemli bazı hakları ortadan kaldırmaktadır. Tasarının bu biçimde yasalaşmaması, yasalaşmasından çok daha iyidir.

Tasarı, örgütlenme hakkı konusunda önemli kısıtlamalar getirmektedir. Tasarı, toplu pazarlık ve grev haklarını tanınamaktadır. Böylece, Türkiye'nin onayladığı ve uygulamak zorunda olduğu 87 ve 98 sayılı ILO Sözleşmeleri birçok açıdan ihlal edilmektedir.

Tasarıya göre, asaleti onaylanmamış (adaylık veya deneme süresindeki) memurların ve sözleşmeli personelin sendikalara üye olması yasaktır (M.3/a). Türk Silahlı Kuvvetleri'nde 657 sayılı Devlet Memurları Yasası'na bağlı olarak çalışan ve Türk Silahlı Kuvvetleri mensubu olmayan sivil personelin, kamu kurum ve kuruluşlarındaki özel güvenlik personelinin ve ceza infaz kurumlarında çalışan kamu görevlilerinin sendikalaşma hakkı ortadan kaldırılmaktadır (M.15). Bu hüküm aynen kabul edilirse, ASİM-SEN kapatılacak, Tüm Yargı-Sen'in üyelerinin önemli bir bölümü sendikasızlaşacaktır. Tasarı, 50'den az sayıda kamu emekçisinin çalıştığı işyerlerinde işyeri sendika temsilcisinin atanmasını yasaklamaktadır (M.24). Bu hüküm kabul edilirse, birçok işyerindeki sendika temsilciliği kapanacaktır. Sendika ödentilerinin işveren tarafından kesilerek sendikaya yatırılabilmesi için, aynı hizmet kolunda çalışanların yüzde 10'unu üye kaydetmiş olma zorunluluğu getirilmektedir (M.26). Bu düzenleme gelirse, bazı işkollarında sendikaların gelirlerinde önemli azalmalar olacaktır. Tasarıda, kamu emekçileri sendikalarının yalnızca uluslararası kamu görevlileri kuruluşlarına üye olmalarına izin verilmektedir. Buna göre, KESK'in 1997 yılı Aralık ayında gerçekleşen, Avrupa Sendikalar Konfederasyonu'na ve Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu'na üyeliğinin sona ermesi gerekmektedir. Ayrıca, dünyada yalnızca kamu görevlilerini biraraya getiren hiçbir uluslararası sendikal örgüt yoktur.

Türkiye'nin onayladığı ve uymakla yükümlü olduğu 87 ve 98 sayılı ILO Sözleşmeleri ise, devletin yönetiminden sorumlu devlet memurları dışında tüm kamu çalışanlarının örgütlenme ve toplu pazarlık hakkını kabul etmektedir. Bu konudaki bir istisna, Türk Silahlı Kuvvetleri ve Emniyet Genel Müdürlüğü mensuplarıdır. 87 sayılı ILO Sözleşmesi, aksaması ile nüfusun tümünün veya bir bölümünün yaşamını, kişisel güvenliğini veya sağlığını tehlikeye sokabilecek temel hizmetler dışındaki tüm alanlarda ve devletin yönetiminde devlet adına yetki kullanan kişiler dışındaki tüm kişiler için, çalışanın hukuksal statüsüne bakılmaksızın, grev hakkının tanınmasını öngörmektedir.

Bu biçimiyle Tasarı, ILO tarafından sürekli olarak sert biçimde eleştirilen 2821 sayılı Sendikalar Yasası'ndan da anti-demokratiktir ve baskıcıdır. Tasarı bu biçimiyle yasalaşır, değişiklik yapılabilmesi zor olacaktır. Günümüzün görevi, bu tasarının yasalaşmasını demokratik süreçlerle engellemek olmalıdır.